

Introduktion för förtroendevalda

Juridik och kommunens organisation

Kommunallagen 2 kap. – angelägenheter och befogenheter

- Likställighetsprincipen (behandla alla invånare lika)
- Lokaliseringsprincipen (bara bedriva verksamhet inom det egna geografiska området)
- Självkostnadsprincipen
- Förbud mot stöd till enskilda (bara om denna rätt anges i särskild lag)
- Förbud mot retroaktiva beslut
- Lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter

Kommunernas organisation (KL 3 kap.)

- En beslutande församling i varje kommun: **kommunfullmäktige**
- Kommunfullmäktige ska tillsätta en **kommunstyrelse**
- Därutöver tillsätter fullmäktige de **nämnder** som behövs

- Fullmäktige ska bestämma nämndernas verksamhetsområden
- Fullmäktige får inrätta **fullmäktigeberedningar**
- Det ska finnas **revisorer** för att granska den verksamhet som bedrivs inom en nämnd eller en fullmäktigeberedning

Kommunfullmäktiges uppgifter (KL 5:1)

1 § Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen, främst

1. mål och riktlinjer för verksamheten,
2. budget, skatt och andra viktiga ekonomiska frågor,
3. nämndernas organisation och verksamhetsformer,
4. val av ledamöter och ersättare i nämnder och beredningar,
5. val av revisorer,
6. grunderna för ekonomiska förmåner till förtroendevalda,
7. årsredovisning och ansvarsfrihet,
8. folkomröstning i kommunen, och
9. extra val till fullmäktige.

Styrelsens uppgifter (KL 6 kap.)

1 § Styrelsen ska *leda och samordna* förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha *uppsikt* över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet.

Styrelsen ska också ha *uppsikt* över kommunal verksamhet som bedrivs i sådana juridiska personer som avses i 10 kap. 2–6 §§ och sådana kommunalförbund som kommunen är medlem i.

11 § Styrelsen skall uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning.

12 § Styrelsen skall också hos fullmäktige, övriga nämnder och andra myndigheter göra de framställningar som behövs för att kunna fullgöra sina uppgifter.

13 § Det åligger styrelsen särskilt att

1. bereda eller yttra sig i ärenden som skall handläggas av fullmäktige med de begränsningar som framgår av 5 kap. 29-32 §§,
2. ha hand om den ekonomiska förvaltningen,
3. verkställa fullmäktiges beslut, och
4. i övrigt fullgöra de uppdrag som fullmäktige har lämnat över till styrelsen.

Nämndernas uppgifter (KL 6)

3 § Nämnderna beslutar i frågor som rör förvaltningen och i frågor som de enligt lag eller annan författning skall handha.

Nämnderna beslutar också i frågor som fullmäktige har delegerat till dem.

4 § Nämnderna bereder fullmäktiges ärenden och ansvarar för att fullmäktiges beslut verkställs.

Nämndernas ansvar för verksamheten

6 § Nämnderna skall var och en inom sitt område se till att verksamheten *bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer* som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

De skall också se till att *den interna kontrollen* är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Detsamma gäller när vården av en kommunal angelägenhet har lämnats över till någon annan.

Förvaltningens uppdrag och ansvar

- Består av anställda som ska
 - upprätta underlag till beslut
 - utreda förhållanden och lämna förslag
 - genomföra beslut
 - bedriva verksamhet enligt nämndens uppdrag
 - hålla bra koll på omvärlden
 - rapportera resultat och avvikelser
- Samspele med nämnden på ett sätt som präglas av ömsesidig respekt, förtroende, tillit och integritet

Delegationsbeslut (6 kap)

37 § En nämnd får uppdra åt presidiet, ett utskott, en ledamot eller ersättare att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. En nämnd får även uppdra åt en anställd att besluta enligt 7 kap. 5-8 §§.

6 § Om en nämnd med stöd av 5 § uppdrar åt en förvaltningschef inom nämndens verksamhetsområde att fatta beslut, får nämnden överlåta åt förvaltningschefen att i sin tur uppdra åt en annan anställd inom kommunen att fatta beslutet.

Delegationsbeslut (6 kap)

- **38 §** Beslutanderätten får inte delegeras när det gäller
 1. ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet,
 2. framställningar eller yttranden till fullmäktige liksom yttranden med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet eller av fullmäktige har överklagats,
 3. ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt,
 4. ärenden som väckts genom medborgarförslag och som lämnats över till nämnden, eller
 5. ärenden som enligt lag eller annan författning inte får delegeras.

Delegationsbeslut (6 kap)

- **39 §** En nämnd får uppdra åt ordföranden, eller en annan ledamot som nämnden har utsett, att besluta på nämndens vägnar i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas.

Anmälan av delegationsbeslut

- **40 §** Nämnden ska besluta i vilken utsträckning beslut som har fattats med stöd av uppdrag enligt 37 § ska anmälas till den. Beslut som inte anmäls ska protokollföras särskilt, om beslutet får överklagas enligt bestämmelserna i 13 kap.
- Sådana beslut som avses i 39 § ska anmälas vid nämndens nästa sammanträde.

Inträdesordning i nämnd

- För ledamot tillhörande följande parti inträder ersättare i nedan angiven partiordning
- S S, M
- M M, S
- C C, L, KD, MP, V
- KD KD, L, C, MP, V
- L L, C, KD, MP, V
- MP MP, V, C, L, KD
- V V, MP, L, C, KD
- SD SD, C, KD, L, V, MP

Styrdokument, policys och kommunala föreskrifter

- Fullmäktige ska i en arbetsordning ange de ytterligare föreskrifter som behövs för fullmäktiges sammanträden och handläggning av ärendena.
- Gällande kommunala föreskrifter ska finnas tillgängliga för allmänheten på kommunens webbplats.
- Budget och årsredovisning ska finnas tillgängligt på hemsidan.

Kommunens organisation

- Ca 3000 anställda
- Ca 200 förtroendevalda
- 11 nämnder
- 8 förvaltningar
- 7 bolag
- 1 kommunalförbund

Nämnder och förvaltningar

- Kommunstyrelsen
- Bildningsnämnden
- Bygg- och miljönämnden
- Kulturnämnden
- Lönenämnd Sörmland
- Service- och tekniknämnden
- Socialnämnden
- Valnämnden
- Viadidaktnämnden
- Vård- och omsorgsnämnden
- Överförmyndare

Bolag och förbund

- Katrineholms Fastighets AB
- Katrineholms Industrihus AB
- Katrineholms Entreprenörscentrum AB
- Katrineholms Tekniska College AB
- KFV Marknadsföring AB
- Sörmlands Vatten och Avfall AB
- Sörmlandstrafiken
- Västra Sörmlands Räddningstjänst

Hur ärenden bereds i kommunfullmäktige

26 § Innan ett ärende avgörs av fullmäktige, skall det ha beretts antingen av en nämnd vars verksamhetsområde ärendet berör eller av en fullmäktigeberedning.

27 § Om ett ärende har beretts bara av en fullmäktigeberedning, skall en nämnd vars verksamhetsområde ärendet berör alltid ges tillfälle att yttra sig.

28 § Styrelsen skall alltid ges tillfälle att yttra sig i ett ärende som har beretts av en annan nämnd eller av en fullmäktigeberedning.

Styrelsen skall lägga fram förslag till beslut i ett ärende, om inte någon annan nämnd eller en fullmäktigeberedning har gjort det.

29 § Fullmäktige får förrätta val utan föregående beredning.

Ett ärende som avser avsägelse från ett uppdrag som förtroendevald behöver inte heller beredas.

32 § Ett brådskande ärende får avgöras trots att ärendet inte har beretts, om samtliga närvarande ledamöter är ense om beslutet.

Väckta ärenden i KF

- Ledamot genom motion
- Nämnd
- I vissa fall revisorer

Hur ärenden bereds i nämnderna

- Inget beredningstvång
- Initiativrätt för ledamöter

Kallelsen

- Kallelsen till kommunfullmäktige ska skickas ut senast 7 dagar innan sammanträdet. 4 dagar för nämnd.
- Den ska innehålla tid och plats för sammanträdet.
- Ordförande bestämmer vilka övriga handlingar som ska ingå.
- Består oftast av tjänsteskrivelse med förslag till beslut och beslutsunderlag.

Protokoll

- Protokollet fastlår när sammanträdet ägt rum och vilka som varit beslutande samt övriga närvarande.
- Paragraferna består av:
 - Vilket beslut som fattats
 - Eventuella reservationer eller jäv
 - Yrkanden
 - Kort sammanfattning av ärendet
 - Beslutsgång
 - Vilka som ska ta del av beslutet

Anslagstavlan

- Tillkännagivande av kommunfullmäktiges sammanträde
- Justerat protokoll
- Delegationsbeslut som inte redovisas till nämnd

Offentlighetsprincipen

- En handling är allmän när den förvaras hos kommunen, inkommen eller upprättad
- En handling är allmän även om den är ställd till en enskild tjänsteman eller politiker om den rör kommunens verksamhet

Sekretess

- En allmän handling kan vara antingen offentlig eller sekretessbelagd
- Offentlighets- och sekretesslagen (OSL) anger vilka uppgifter i en handling som kan vara föremål för sekretess

- **Avslå ärendet**
Att avgöra ärendet i sak genom att säga nej till det som begärs.
- **Beredning**
Att förbereda, utreda och skapa beslutsunderlag i ett ärende.
- **Delegera**
Överlåta arbete och beslut till någon annan.

- **Diarienummer**Årtal och löpnummer, till exempel KS/2011:104, (det vill säga diariet för kommunstyrelsen/kommunfullmäktige ärende nr 104 för år 2011).
- **Diarium**
Register över allmänna handlingar som kommit in till eller upprättats hos en myndighet.
- **Ersättare**
Ersättare för ordinarie ledamot, suppleant.
- **Expedierats**
Handling som sänts iväg till någon utanför myndigheten.

- **Inkommen**
När handling anlänt till myndigheten eller kommit behörig tjänsteman tillhanda.
- **Interpellation**
Fråga som ställs i kommunfullmäktige till ordföranden i nämnd eller styrelse för skriftligt svar.
- **Justera**
Granska och skriva under.
- **Ledamot**
Vald ordinarie representant i exempelvis kommunfullmäktige, kommunstyrelsen eller i någon nämnd.

- **Mandattid**
Den tidsperiod för vilken man är vald.
- **Motion**
Skriftligt förslag från en eller flera ledamöter.
- **Myndighet**
Enskild nämnd eller styrelse i kommunen.
- **Presidium**
Ordförande och vice ordförande.
- **Proposition**
Förslag.

- **Registrator** Registratorn är den tjänsteman som sköter registreringen av ärende och dokument.
- **Remiss**
Inhämtande av synpunkter från andra myndigheter.
- **Reservation**
Den som reserverar sig mot ett beslut markerar sin mening, oftast avvikande.
- **Tilläggsyttrande**
Tillägg till tidigare krav, begäran.

- **Upprättad**
Handling som sänts iväg till någon utanför myndigheten eller det ärende handlingen hör till har slutbehandlats eller handlingen har justerats av myndigheten eller på annat sätt färdigställts.
- **Votering**
Omröstning.
- **Yrkande**
Föreslå
- **Yttrande**
Skrivelse med synpunkter i ett visst ärende.

- **Återremiss**
Ett ärende skickas tillbaka till den beredande nämnden för ytterligare utredning eller liknande.
- **Överklagande**
Ett beslut som tagits kan överklagas. Ett beslut överklagas till förvaltningsdomstol. Domstolen gör en "laglighetsprövning".

